

55' si Zivo a nimaladaw do wawa

si Aman Poyopoyan
1981-7-22 Imorod (13B)

1. Miratateng am, miyanak rana si Zivo a,
ala alikey pa o anak na am, maniring
do mankakteh na am, mangay takamo mangap
so rapan no avang ta kowan na sira,
nohon kowan da, kangay da mangap so
rapan na no avang da .

si Zivo 的孩子還很小的時候，
他對他的孩子說：“我們去砍
船的 rapan”。^的“好”。他們就
上山去砍船的 rapan 了。

2. Ioli da rana o rapan na no avang da
Zivo am, mangay da iptad do aorod no
vahay na no maran da si Zivo a, kangay
da tomita sya no kakteh na ni Vanig a
ka ni Zezeken a.

砍回來之後，放在 si Zivo 的前
院。si Zivo 的哥哥 si
Vanig 和 si Zezeken 來看。

3. Maniring sira am, " asyo ya ta akman sya
o tatala ta ciminarakowan, a bekena
angangayan da ya akakanan so sisi Jimavalis
a, " taona mangay pa si wari ta ya do
niyangayan na ni yama na icalaw a, ji
na nimioliyi kowan da.

他的哥哥說：這是什麼？不像是船
板，太長了。這可能是為了去 Jimavalis
kan sisi 用的。“難道弟弟還
想到爸爸死掉的地方？”
他

4. Mangay do vahay a mangay koman si Zivo
am, to da ngeteba so asa adpa no kakteh
na, mamizing na ni Zivo a akteben

si Zivo 進屋裡吃飯。他的哥哥
就把船板砍去 2 adpa 長。si
Zivo 聽到砍木的聲音，就衝出去
看他的船板。

2 adpa : 1 adpa 是 2 手撐開的
長度。

aktehan da no kakteh na am, tomakobot
do pantaw a mangay tomita sya so rapan
na no avang da.

5. Maniring si Zivo am, asyo kamo ya
mangakaka, nyo todey yangtebi ja do
angayan namen akakanan so sisi Jimavolis
sira mama na nyapo ta kowan na sira o
kakteh na.

刈哥哥說：你們幹什麼砍斷
我和孫子的船，那是要划去
Jimavolis吃 sisi用的。

6. Maniring sira o kakteh na am, taona
asyo ka ya mangay mo pa talatoen o
niyangayan na ni yama mo a iealaw a ji
na nimioliyi kowan da no kakteh na ni
Vanig ka ni Zezeken a.

他的哥哥說：怎麼，難道你沒想
到那是你父親划掉的地方？

7. Maniring o kakteh da si Zivo am, komwan
am, nakem ko saon am kowan na, ka ji
na ngaoliyan do kapareng na sya angayan
da Jimavolis a.

si Zivo 說：想到又怎麼樣，我高
興怎麼做就怎麼做，要你們管？
後來，si Zivo 還是做成了那艘船。

8. Miratateng am, teyka na rana o avang da
ni Zivo am, pamarengan da rana so kanen
a asa ka ili ya kano kakteh na kano

舉行新船下水禮的時候，除了
請邀親友一起來慶祝之外，也請
全村人一起來慶祝他的大船。

zipozipos da/

9. Teyka da rana pamarengan so kanen o
avang da am, manara rana so zipozipos
na macikavang jira kano mankakteh na,
kangay da rana do avang da do vanowa.

之後，^{vs} 笑禮完以後，開找親戚和哥"組成團。把船抬到海邊去。

10. Malovot rana sira am, lomowas rana
sira mangay do niyangayan na no mina
ama na do Ivatan a masisowasowal a,
kato da ngaodan sya omalaod a.

人數足了以後，他們就划船去他父親以前去的地方—Ivatan島，和他們交易。

11. Miratateng am, masngesngen rana sira
ta mangay na rana sayin do Ikbalat am,
to na vinangaz no mata ni mina Apen
Mitozid o tatala makahaod a, mangay do
Ivatan a.

快到的 Ikbalat 時，si Apen Mitozid 的鬼魂忽見有一艘船正划往 Ivatan 方向去。

12. Singkadan na sira am, nona ala anak
ko ya si Zivo ta o lamolamoying na ya
taona mayi pa do jiya, yako ji nipi-
oliyan ya kowan no pahad na no mina
ama na am, to na pitehetehema o
kakawan a.

si Apen Mitozid 仔細一看說：嗯這可能是我的兒子 si Zivo. 看他的臉很像。什麼事情讓他再來到我一去不返的地方呢？於是便咒念天氣變得陰暗。而變成雷風雨暴加的天氣。

13. Nipitehetehe man no kakawan am, to rana cimoy ya, ka ji da rana makacitan so angayan da nira mina Zivo a kato da waoragan do wawa.

天色變得很暗以後，接著開始下雨。他們看不到要去的方向。

14. Maniring si mina Zivo am, ji takamo angay ta ji takamo akazazap o angayan ta, to takamo paoliya rana kowan na sira o kakawang na, nohon kowan da no kakawang na, kapaoli da rana sya mangay do pongso da.

si Zivo 說：算了，我看不要再去 Ivatan，方向搞不清楚，我們轉回去吧！其他的船員說：好。

15. Monay am, micincinyay o kakawan a mipapiya, maniring si Zivo am, mangay takamo ta ya rana micincinyay o kakawan a, yapiya kowan na, nohon kowan da no kakawang na, kapaoli da sya a, katokad da mangay do Ivatan a.

不久天氣又變好了。si Zivo 說：我們還是去好了。天氣又轉好了。其他船員說：好。於是他們再轉划去 Ivatan 且能划好。

16. Macita na sira ni ama na icalaw ni Zivo am, nona yasira mangay pa ha sira ya a kowan na am, to na i pitema o kakawan a, ka ji da makacitan so angayan da a.

si Zivo 的父親，si Apen Mitozid 看見他們又轉回來。說：他們還要去？於是便天氣變得更壞。他們看不清楚方向了。

17. Maniring si Zivo am, yana raten ni yama
icalaw a, ji takamo rana angay a,
paoliyin takamo rana, ji takamo rana
angay kowan na, nohon kowan da no
kakavang na, kapaoli da rana sya, kato
da vakongan sya makarala.

si Zivo 說：我爸爸還是不允許
我們去 do Ivutan, 算了, 不去了,
我們回去吧！船友們說好。

18. Monay am, micincinyay rana o kakawan
a, mipapiya milingalingay sira am, to
da cita o asa ka mahataw a yanan da
no aroa a kagling a.

後來, 天氣又轉晴了。就在他們
要返回本島的海途中, 看見有一島嶼
島上有很多羊。

19. Maniring si Zivo am, o aro a kagling a
gomcin takamo manganako, ta mangay
takamo mangap so yakan ta, ipacita
takamo kowan na sira, nohon kowan da,
kangay da gomcin a mangay manakep so
kagling a.

si Zivo 說：哇, 好多羊啊！我們下
船去捉羊, 帶回去給人(觀賞)看。
“好”其他船員說。

20. Miratateng am, gomcin rana sira am,
ikongo do malalavayo sira o kakavang
na, ka ji da makatenngan do kasivoz da
no kagling do wawa, to sira angay do

於是他們下船。si Zivo 的的船
友們因為都很年輕, 不知道羊會
下海。就去 do kavanatam 把羊趕
下去。因為他們怕羊會上山去。

kavanatan ta ala tomanang sira do
多指環島公路下面這些
靠海邊的種羊的地方。
kahasan kowan da..

邊河提子。方面他們怕羊若往
山裡跑，那就不易捉到了。

21. Si Zivo rana am, ikongo do mina mizing
na do mina ama na o kasivoz da do wawa
gomcin am, mangap so sahakeb na vanaka
kangay na maninid do keysakan a.

si Zivo 則因從前聽過父親說，羊也
會游水。所以當他下船時帶了一
支手撈網，然在海岸邊等候船友們
趕下來的羊。

22. Miratateng am, yoyawen da rana sira o
kagling a panakpan am, to sya i mika-
sivosivoz s do wawa o aro a kagling a
mangay somivoz do wawa.

當 si Zivo 的船友們都開始準備
好要捉羊時，羊隻都一個個往海裡跳
下去了。

23. Masngen rana sira ja o kagling am,
maniring si mina Zivo am, si somivoz
rana sira do wawa kowan na am, to na
pasakmota o sahakeb na do asa ka
kagling am tomikomokomot o asa ka
kagling a, karakep na rana sya ahapen
a.

然而躲在暗處的 si Zivo，趁機把
手撈網一拋，正好網住一隻羊，si
Zivo 便上前去捉牠。

24. Abo rana sira o kagling a nimamimin a
nisomivoz do wawa am, mangay rana sira
zomagpit do avang da o tawo a, kabo no

羊都下水去了。si Zivo 的船友們沒
有一個有捉到羊的。然後他們回
船上去了。

nimangap jira so kagling a.

25. Zomagpiti si mina Zivo am, misapopo so
asa ka kagling a, maniring sira o
kakavang na am, tolang ka ya makarakep
jira ori, ka ji namen makarakpan jira
amlida tawo kowan da o maran da si
Zivo a.

26. Maniring o maran da si Zivo am, nona
yaken rana manganako am, yako nimangay
maninid do avalan no kisakan a, yako
macita o adowa ka kagling a yamangay
somivoz do wawa am, yako to malalayo
a yatodaji nivoz do wawa o yasa ya am,
yako topasakmota o sahakeb ko am,
yamikomokomot o yasa ya, oriwo yako
niyahap ya kowan na sira o kakavang na,
ning a cingwaneri kowan da no
kakavang na.

27. Maniring si mina Zivo am, tana ji
takamo angay do niyangayan na ni yama

si Zivo 上船的時候，懷裡抱著
一隻羊。船友們說：叔叔，你怎麼
捉的，怎麼我們年輕人怎麼反
而比你捉羊技術還差：

這好
好，我們沒有一個人捉到羊。

si Zivo 回答說：是這樣的。我們下
船以後，我就躲在岸上的一個礁
石下。後來我看見兩隻羊即將投海
去，我就趕快跑去，在他跳海前那
一刻，我把網拋出去，結果網住一隻，也就
是這一隻的。他的船友們說：哦
原來如此。

他接著說：現在，雖然去不成 Ji-
vutan，但是有這隻羊帶回家去也

icalaw am, nimangap rana so akman so
sya si yama icalaw kowan na, kasaraya
na nya.

不錯。爸雖然去過 Jivatan, 但是
從來不曾捉羊帶回家過的。

28. Macita na ni yama na icalaw o kagling
a niyahap na no anak na si Zivo am,
taona mangap ka so sang ta, nimangap
ko so akman so sang kowan na, ikinanaet
na, kato na piteman so kakawan a, ka
ji da makacitan so angayan da.

si Apen - Mifoziad 看見兒子 si Zivo 捉
了一隻羊, 要帶回家去, 就很不高興說:
爸爸都沒帶過羊回家, 兒子怎麼可以
帶。於是又令天氣惡化, 讓他們搞
不清楚方向。因為他忌妒他的兒子。

29. Maniring si mina Zivo am, yamaraet
manganako a, yana ikinanaet ni yama
icalaw a, to tamo rana yakanan kowan
na sira o kakavang na, kayakan da nya.

si Zivo 對他的船友們說: 爸
忌妒我帶羊回家, 故意令天氣惡化, 不
讓我帶羊回家。我看, 我們就把牠
宰殺吃了。

30. Miratateng am, teyka da rana yakan rana
o kagling am, o ozong na o niyahap da
rana ni mina Zivo a, kapiya na rana no
kakawan a, kakaod rana sya k makarala.

他們把羊吃掉後, 天氣又變得晴朗
了。後來 si Zivo 只帶羊角回家去。

31. Amiyan sira do asa ka mahataw am, to
da cita o akmi minamagad a rako a tatos
a, makarala takamo, tamangay takamo

當他們經過另一島時, 又見一隻椰
子蟹, si Zivo 說: 我們去把牠捉
來, 帶回家去。
下船

ahapen manganako kowan na no maran da

si Zivo a.

32. Maniring sira o kakavang na am, nohon
a ikapiya na ori kowan da, kapakarala
da, amiyana rana sira do pamsana am,
gomcin rana sira mangay mahap so rako
tatos a, kangay da rana nya do avang
da.

他的船友們說：好。他們就
靠岸去，然後下船去把那椰子
蟹給捉來。然後他們上船去，準
備回家。

33. Maniring si mina Zivo am, tana ji ko
angay do niyangayan na ni yama icalaw
am, saha ta amiyana so sya ononongan
ko kowan na, sira o kakavang na.

si Zivo 說：雖然沒辦法到
我爸爸去過的地方 (Ivatan)，但是有
這個椰子蟹帶回家去，也算有個交
貨。

34. Macita na ni mina ama na am, mangap
ka so sanga ta, nimangap ko o kowan
na am, ikinanaet na am, akman so
sang, a ta to na pitema o kakawan a,
ka ji da makacitan so angayan da,
makarala mangay do pongso da, kato na
piyazawawan sira ni yama na icalaw a.

他母親看見 J 說：你怎麼可以拿那
種東西帶回家呢？我都沒有拿過。
他很忌妒他的兒子。於是又今天氣
惡壞，使他們搞不清楚方向，讓
他們回不了他們的島去。

35. Maniring sira o kakavang na am, yatakamo

si Zivo 的船友們說：怎麼回事呀！

makongo ya yatakamo tomiyazawaoi ya,
oya saon o yatakamo ipiyazawawa am, a
yana ikinanaet ni yama na icalaw am
kowan da am, to da nozoka o votoy no
tatos a, kato na yoyowan no rala na.

怎麼老搞不清楚方向：一定是這個東西，他忌妒。他們就刺椰子蟹的腹部，牠的血就一直流。

36. Miratateng am, to rana zakat o rako a
tatos a, kato da yakanan rana nya,
katageh na rana no niyahap na ni mina
Zivo a.

那大椰子蟹因血流過多(不出)便死了。他們一船人就在船上把那隻大蟹吃掉，只留下鋸爪帶回家去。

37. Mateyka da rana yakan o rako a tatos am,
mimormoriyat rana o kakawan a mipapiya,
kato da rana ngaodan sya makarala.

他們吃掉椰子蟹以後，天氣突然又變好了，他們繼續划船去。

38. Masazi da o asa ka mahataw am, maniring o
marana da si Zivo am, makarala takamo
ta mangay takamo mangap so pivahavahalangan
ta lalitan a vato kowan na sira o kakavang
na, nohon kowan da, kapakarala da
mangay mangap so pivahavahalangan da
lalitan a vato a.

他們經過另一島嶼，si Zivo 對他的船友們說，找伊登陸那個島上去撿lalitan石，做為製武器用的工具。他的船友說：好。他們就登陸那個島上。

39. Masasnad rana sira do pasalan rana am,
gomcin rana sira kapangap da rana so
lalitan a vato a pitatangtangan da,
kazagpit da rana do avang da, kakaod
da rana sya makarala mangay do pongso
da.

他們登岸後，就撿了一些 lalitan
石，然後帶上船去，又繼續划回他們的
島上去。

40. Miratateng am, to na sira piyazawawa
ni mina ama na ni Zivo a, maniring si
mina Zivo am, pakarala kamo yamen, ta
noci masasnad namen rana do pongso namen
am, milolosong namen a kapaganam namen
a, kapikates namen a manzangkay kowan
na ni Zivo a, mapasyayi do mina ama
na, kano komikomiring da.

後來 si Zivo 的爸爸又讓他們弄
不清楚方向了。si Zivo 說：鬼魂！
讓我們回家吧！等我們回到島
上以後，我們將舉行 lolosong，
載歌載舞，mikates, manzakay
等各項活動。他這樣祈求他
的已故父親和祖先們。

41. Mamizing na no mina ama na am, ji na
na rana sira piyazawawa, kato da rana
makaralan rana mangay do pongso da
nira mina Zivo a.

他的父親聽了以後，就不再讓他們
迷失方向了。然後他們也順
利的回島去了。

42. Masasnad rana sira do vanowa da rana
am, mangyid-rana sira karala da rana

進港後，他們跳下海，把船推上岸，
用石頭固定船。

so avang da do kacan a, teyka da rana

aralaen rana am, vatokadan rana no

vato a.

43. Teyka da rana vatokadan rana no vato

o avang da am, omoli rana sira mangay

do macavahavahay da, kangay da omzozong

sira no kiliyan da, mangay amizingen s

so ciring do nipipangayan da.

船隻放好以後，船員就各自回自己家去了。村人見他們回來，都給"到船員們各家去，聽聽他們這次出海去的經歷。

44. Maniring si mina Zivo a kano mina

kakavang na am, yamen rana syo manga-

zipos am, ji namen nimavitong rana do

Ivatan a, niyangayan a ni yama icalaw

ta raten na yamen a, kato na piyazaza-

wan jamen a, ka ji namen nimangayan

mangazipos kowan da sira o kiliyan da,

ning a cingowaneri i kowan da no

kiliyan da, kato da mangonongonongan

so nimacita da kano niyahap da nimaya-

kan da.

他們說：(各位朋友)我原計劃到 Ivatan 去，到我 (Zivo) 父親去過的地方，但是我爸靈魂不允許我們去，他令天氣惡化，讓我們迷失方向。就這樣我們沒有如願。村人聽了之後說：哦，原來是這樣。然後告訴村人他們看見了些什麼：拿了什麼 (椰釐、石頭、羊...) 等等。

45. Miratateng am, kadadayan na rana so

過幾年以後，為了實現他對祖先

awawan rana am, mivahay rana si Zivo a
mivazay a, mamareng so vahay na,
atbangan na so kapilolosong na.

的諾言, 建立新屋舉行新屋落成,
milolosong 典禮。

46. Teyka na rana o vahay na parengen rana
am, mangap rana sira so soli ya pamare-
ngan na so kanen do vahay na piloloso-
ngan na.

房子做好以後, 開始拿茅頭。

47. Teyka rana sira mangap so soli rana am
mangay rana sira o zipozipos na manba
so kayo do kahasan a, pikatesan na
kano ayi no zangkay na zangkayan na
so soli na do vahay da.

拿完茅頭以後, 親戚(門土山)砍木條,
做 kates 用, 及掛吊茅頭架脚。

48. Teyka rana sira manba so kayo rana am,
ioli da rana yangay do vahay na ni
mina Zivo a, kasogat da rana no nitba
da kayo a ayi no zangkay na, do livo-
livon na no vahay na ni Zivo a,
zangkayan na da so soli na.

砍回來以後, 插植在 si Zivo 新家
的周圍, 準備吊樹茅頭用。

49. Miratateng am, teyka da rana isogat o
ayi no zangkay na am, mapatoyon sira so

插好以後, 開始邀請別村的親
友, 和本村村民。

zipozipos na do kadowan lili ya kano
kiliyan da.

50. Mayi rana sira o pinatoyon na rana
am, mapadponi rana sira so soli ya,
kapanzangkay na rana so soli ya,
kahayiayi na do vahay da pilolosongan.

51. Mamizing da no kadowan lili ya milolo-
song a maganam a manzangkay am, to
sira loyot a mayi a mangay omamizing
sya, ka ji da makangayan do vahay na
no aro a tawo a omamizing sya.

52. Masasnad rana sira o pinatoyon da am,
minikanikat rana si mina Zivo a
sominmo sira so tawo na kadowan lili
ya, kapiyanowanowod da rana.

53. Maseyrem rana am, papoen na rana o
ganam na so nimacita na do nipiyazawawa
da no kavovo da mangay do Ivatan a.

54. Banamen na rana o nimacitacita na am,
alboalboalbo na am,

外賓陸陸續續的到來. 村人則正忙著幫他搬茅頭. 堆放在新屋頂上. 同時也在做好的架子上吊掛茅頭. 屋頂上放飾物. 準備 milolosong.

沒有被邀的村的人聽說 si Zivo 要在新屋的落成禮上表演歌舞. 要吊掛茅頭. 要 milolosong. 於是紛紛趕去觀禮. 使得 si Zivo 的屋裡屋外都擠滿了 si Zivo 的親友和觀看熱鬧的人潮.

款到齊後, 典禮開始. 主人表示歡迎, 客人表示祝賀. 主客開始輪唱. 揭開落成禮儀式序幕.

到了傍晚, si Zivo 開始表演歌舞. 把他們在海上遇難的情形, 用歌舞去表現.

他的^曲歌詞是這樣的.

歌詞意思不明. 老人只知歌詞, 却不知其意.

ori ji tana wana mangay minanakem

nya do miyoday kowan na.

55. Kato na malipalitan so ganamen na so
nimacitacita na kano ninyahap na, kato
na maganaman a, kato da ngamizingan
sya no aro a tawo a.

si Zivo —— 舞出他們在海上所遇到的
的每一件事物。^轉所有在場的聽
觀眾都靜靜地觀看著。

56. Teyka na rana ganamen o nimacita na
kano ninyahap na am, patoden na rana
sira o anito a nimangay niomamizing
sya, kalipes na rana do palapalangingan
na, kalipes na rana do kankan da
pasaoden a, kasakoy na sya no enep
o ahakawan da am, kasakoy na sya no
kazazakad a o iiakaw da, kalipes na do
mangay na talatowan so kankan da.

歌舞表演結束後，祭拜那些來觀禮的
鬼魂。並祈求風調雨順，祈求有
豐富的食物。用海水灑在芋田上。用
石子洒在他們做田用的工具上，以
求其農作物長的茂盛。

57. Oriwo cicilowan namen sya so mina
ngangavang a inapo namen ya si mina
Apen Mitoziid am, Iratay a si Zivo am,
anak na Jiratay am, nisompo Jimorod
ya.

這是我所聽到的，關於 si Apen
Mitoziid 和 Iratay 有往來的事情。
si Zivo 是他在漁人村生的兒子。
但 si Zivo 在龍頭村成家立業。

58. Vonong na ni mina Zivo do ama na minangavang o kanimikates na, minaganam a minazangkay a.

si Zivo 雖沒有父親常和 Ivatan 人有往來那樣，但是他新屋落成禮上舉行 mikates，載歌載舞，吊樹竿頭等來慶祝新屋的落成禮是他父親所沒有的。

阿美族、雅美族口語傳說採錄翻譯資料
數位典藏計畫

mimormoriat rana o kakawan a,
mipapiya, kato da rana ngaodan sya makarala.

阿美族、雅美族口語傳說採錄翻譯資料
數位典藏計畫